

**Universitetsbiblioteket
Lunds universitet**

**Samling KÜNTZEL, Hans (1894-1992)
(bokförläggare, biblioteksman)**

Hans Küntzel, född 1894 i Sachsiska Schweiz i Tyskland, död i Lund 1992. Biblioteksman och förlagschef. Küntzel som hade svensk mor och tysk far kom till Sverige efter den senares död 1906. Han avlade studentexamen i Lund 1912, blev fil kand 1917 och fil lic 1921, bådadera vid Lunds universitet. Efter att ha arbetat som bibliotekarie på Lunds universitetsbibliotek och Skolöverstyrelsen blev han 1937 förlagschef på Hugo Gebers förlag, kort därefter sammanslaget med Almqvist & Wiksell där han arbetade till sin pensionering 1960. Som student var Küntzel en av grundarna av studenttidningen Lundagård och blev 1922 dess tredje redaktör. Till Küntzels stora intressen hörde författaren Axel Wallengren (Falstaff, fakir), vilken varit föremål redan för hans licentiatavhandling. Han redigerade och skrev ett utförligt förord till Wallengrens *Samlade skrifter* (utgivna i 5 band 1923-1924) och låg också bakom urvalsvolymerna *Falstaff Fakirs bästa* (1940), *Falstaff Fakir i fickformat* (1949) och *Falstaff Fakirs vitterlek* (1956 samt många senare upplagor). Han var med och bildade Fakirensällskapet 1982 och blev dess förste hedersledamot.

Arkivets omfång i hyllmeter: 1 (12 kps)

Proveniensuppgifter: Arkivet överlämnades till UB 1992 av Hans Küntzels hustru Anna Küntzel (f. Tidholm). Ett tillägg lämnades av dottern Ulla Johansson-Thor 1996.

Restriktioner för tillgänglighet: inga.

Ordnanegrad: Arkivet är inte slutordnat.

Arkivets innehåll: Arkivet innehåller brev, föreläsninganteckningar, manuskript, fotografier samt en del trycksaker och tidningsurklipp.

**Kapsel 1
Brev till Hans Küntzel
från:**

Ajander, Torsten (1892-1968), Värnamo, 1913—1918 (10, 1 kortbrev)

Alsén, Olof (1894-1892) jurist, justitiekansler 1937-1961, 1917—1929 (27, 1 kortbrev, 1 brevkort, 1 vykort)

- Andersens förlag (Köpenhamn), 1953 (1)
 Arning, Knut (1882-1981), advokat i Göteborg 1938 (1)
 Aschehoug bokförlag, Oslo, 1972 (2)
 Asklund, Charles, 1918 (1), u.å. (1)
 Aspelin, Erland (1931-), hovrättslagman, Malmö, 1988 (1)
 Aspelin, Gunnar (1898-1977), filosof, professor i filosofi i Göteborg 1936-49 och i teoretisk filosofi i Lund 1949-64, 1917-1969 (26, 1 brevkort), u.å. (2, 1 kort)
 Augustiny, Waldemar, författare, Tyskland, 1950 (1)
- Bagge, Fredrik, (1905-1995) med hustru Britta (f. 1917), författare, förlagsman, Karlshamn, 1934-1991 (10, 1 bil., 2 kort)
 Banke, Jörgen, biblioteksman, Danmark, 1932-1936 (3)
 Behring, Ivar Algot, (1894-1971), läkare i Västerås, 1922 (1)
 Belfrage, Sixten (1883-1976), docent i svensk stilistik vid Lunds universitet och redaktör vid Svenska akademiens ordbok, 1912 (1) u.å. (1)
 Bengtsson, Simon (1904-1991), litteraturhistoriker, 1943 (1)
 Bergendal, Sten, (1894-1970, arkivarie, Lund, 1928 (1)
 Bergström, Sigge (1880-1975), konstnär och författare, pionjär inom den moderna svenska träsnittskonsten, 1959 (el. möjligen 1957?) (1)
 Bertelsmann Verlag Gütersloh, 1950 (1)
 Birch, Alewyn, (1922-2003), förlagsman, London, 1957-1971 (2)
 Björlin, Olof, läkare, Stockholm, 197? (1)
 Blomberg, Rolf, (1912-1996), resenär, författare och fotograf, g.m. Araceli Gilbert (1913-1993) konstnär fr. Ecuador, 1940-1959 (5), u. å. (1)
 Bramsen, Bo, Danmar, förlagsman, författare, 1953 (1)
 Bülow, Waldemar (1864-1934), publicist och naturvårdare, 1934 (1)
 Byström, Dan, förlagsman, 1939 (1), u.å. (1)
 Böök, Fredrik (1883-1961), litteraturforskare, kritiker och författare, 1020 (1 vykort)
- Cappelen, Jörgen W., förlagsman, Norge, (1958 (1)
 Carlgren, Oskar, (1865-1954), zoolog, professor vid Lunds universitet 1912-30, 1920 (1)
 Carlqvist, Gunnar, (1889-1963), historiker, överbibliotekarie vid Lunds universitetsbibliotek 1939-1955, 1926-1929 (6), u.å. (1, 1 vykort, 1 brevkort)
 Carlsson, Gunnar (Filip), Hälsingborg, 1927-1972 (8, 1 vykort, 3 kortbrev, 1 postkort, 1 kort)
 Curtis Brown, Spencer, (1906-1980), 1946 (1)
- Edqvist, Dagmar f. Jansson, (1903-2000), författare, 1929 (1)
 Ellerström, Jonas (1958-), 1983-1991 (3)
 Elmros, Theodor, 1927 (1)
 Fischer, Karl, Oslo, 1932 (1)
 Fogelqvist, Torsten, (1880-1941), författare och publicist, 1987 (1)
 Forseth, Einar (1892-1988), konstnär, professors namn 1962
 Fröberg, Einar (1875-1934), författare, 1923 (1)
- Garpe, Joakim (1905-1992), 1930 (1)
 Geber, Nils, (1878-1937), bokförläggare, Stockholm, 1923-1936 (14, 1 kort)
 Geijerstam, Brita af, f. Gemmel, (1902-2003), författare, 1986 (1)

Genell, Nils, (1898-1955), chef för Dicksonska folkbiblioteket, Göteborg, 1929—1943 (2 brev, 3 kort)

Genell, Sune, (1897-1960), läkare, professor, Malmö, 1920—1960 (23, 1 kort, 1 brevkort), u.å. (1)

Gierow, Karl Ragnar, (1904-1982), författare, chef för den litterära avdelningen i Svenska Dagbladet 1946-51 och för Dramaten 1951-63, Svenska Akademiens ständige sekreterare (invald 1961) 1964-77, 1931 (3), u.å. (1)

Grieg, Harald, Oslo, 1961 (1)

Groth, Henrik (1903-?), Oslo, förlagsman, 1961 (1)

Groth, Kerstin (1901-1997), 1991 (1)

Grünbaum, David, (1888-1976), dansk lektor, språkman

Gullberg, Hjalmar (1898-1961) chef för Radioteatern 1936–50, ledamot av Svenska Akademien från 1940, u.å. (1)

Kapsel 2

Brev till Hans Küntzel

från:

Hammar, Hugo, (1864-1947), skeppsbyggare och industriman, VD för AB Götaverken 1910-38 (före 1917 Göteborgs Nya Verkstads AB) och grundare av den moderna svenska varvsindustrin, 1937 (1)

Hammargren, Henning, (1900-1980), 1961—1978 (7)

Hansen, Roberth, Köpenhamn, 1933 (1)

Harrie, Ivar, (1899–1973), tidningsman och författare, 1927—1928 (4), u.å. (19) samt Genell-Harrie, Lisa, (1903-2001), 1927 (2), u.å. (1)

Hellners, Einar, (1888-1963), 1917—1927 (3, 2 brevkort)

Hellquist, Carl Gustaf, (1896-1973), g.m. Hellquist, Gertrud, f. bagge, (1898-1990), 1917—1926 (13, 4 brevkort, 1 kortbrev, 1 kort); Gertrud: 1919 (1)

Hellstedt, Olof, (1898-), förman för Ateneum, förlagsman, 1925—1942 (5)

Herbig Verlagsbuchhandlung, 1948 (1)

Hirsch, Axel, (1879-1967), biblioteksman, folkbildare, författare, 1952 (1)

Hjelmqvist, Bengt, (1903–2005), biblioteksman, verksam vid Skolöverstyrelsen som ansvarig för folkbiblioteksfrågor 1939–69; brorson till Fredrik Hjelmqvist, bror till Hakon Hjelmqvist och Sven Hjelmqvist, 1964—1990 (1, i kuvert)

Hjelmqvist, Fredrik, (1876–1960), biblioteksman, stadsbibliotekarie i Stockholm 1925–41, medutgivare av Biblioteksbladet 1916–33, ordförande i Folkbildningsförbundet 1922–39, 1923 (2)

Holmsen, Sverre, (1906-1992), reseförfattare, 1947—1948 (2)

Holmström, Helge, 1921 (1)

Hovberg, Karl (1893-), 1944 (1 telegram)

Hvass, Hans, (1902-1990), författare, 1952 (1)

Haeggström, Carl Zacharias, (1884-1944), disponent, förlagsman, verkst. dir. f. Almqvists o. Wiksells Boktryckeri, 1937—1039 (6)

Haeggström, Göran Zacharias, (1914-), förlagsman, vd. f. AWE-koncernen 1944-1974, 1991 (1)

Hökby, Bertil, (1925-1991), förlagsman, u.å. (1)

Isaacsson, August, (1887-1978), 1931 (1)

Jansson, Tove, (1914–2001), finlandssvensk författare och konstnär, dotter till Viktor Jansson och Signe Hammarsten-Jansson, 1955—1971 (6, 1 i kopia, 1 vykort)
 Johanson-Thor, Emil, (1889–1958), konstnär, 1950—1958 (2)

Kunert, Alfred, Dresden, 1922 (1)

Landenius, Olof, (1908-1987), ambassadör, 1975 (1) cfr. Gunnar Jarrings efterlämnade papper

Lavett, Gunnar, 1974—1979 (2)

Leijonhufvud, Cedric, (1889-1972) 1937 (1)

Leth, Olle, (1921-2003), polis, skådespelare, u.å. (1)

Lidman, Sven, (1882-1960), författare, redaktör för Evangelii Härold, predikant i

Pingströrelsen, u.å. (1)

Liedholm, Frans, (1893-1976), 1930 (1)

Liljeqvist, Efraim, (1865-1941), filosof, professor i praktisk filosofi i Lund 1906-30, 1922—1932 (2)

Lindblad, Göran, (1894-1930), litteraturforskare och förlagsman, 1925—1929 (5)

Lindström, Erik, 1931—1934 (2)

Lindström, Sigfrid ”Tristan”, (1892-1950), författare och journalist, 1921—1926 (3), u.å. (7, 3 vykort)

Lindgren, Gustaf, 1976 (1)

Ljunggren, Evald, (1865-1935), överbibliotekarie vid Lunds universitetsbibliotek 1918-1932, 1928 (1)

Longo, Vito Sante, Alberobello, Italien, 1965 (1)

Lundahl, Ernst, 1918 (1 kortbrev, 1 brevkort)

Lundell, Ingrid, 1923 (1)

Lundgren, Solveig, (1920-), litteratur- och mediaforskare, 1991 (1)

Lundmark, Knut, (1889-1958), astronom, professor i Lund 1929-1955, 1932 (1)

Lyttkens, Yngve, (1894-1974), advokat och författare, gift från 1918 med Alice Lyttkens, 1958 (1)

Laestadius, Lars Levi, (1909–82), dramatiker och teaterman, sonsons son till Lars Levi Læstadius 1800-1861, präst, väckelseledare, författare och botanist, 1945 (1)

Malm, Einar, (1900–88), författare, son till Gösta Malm, 1931—1970 (8)

Matheson, Viola W., 1954 (1)

Moberg, Vilhelm, (1898-1973), författare, 1936 (2)

Mohn, Reinhard, 1969 (1)

Morris, Irene, 1945 (1)

Munthe, Gustaf, 1949 (1)

Möller, Bert, (1884-1947), fil. dr. h. c., avdelningschef vid Universitetsbiblioteket i Lund, 1920—1930 (26, 3 brev med oläsligt årtal)

Natvig, Haakon, Oslo, 1984 (1)

Nilsson, Martin P:son, (1874-1967), antikforskare, religionshistoriker och folklorist, förste innehavare av professuren i klassisk fornknäskap och antikens historia i Lund (1909-39), universitetets rektor 1936-39, 1954 (1)

Nilsonne, Harald, (1897-1977), ortoped, överläkare vid Eugeniahemmet 1943-63, 1936—1938 (2)

Nordenstreng, Rolf, 1929 (2)

Nylander, Lennart, (1901-1966), diplomat, 1938 (1)

Kapsel 3
Brev till Hans Küntzel
från:

Palmborg, Nils, (1921-), bibliotekarie, Lund, 1982 (1)
 Petré, Gustaf, 1923 (2), u.å. (3)
 Peyrer, Rudolf, 1920 (3)

Romberg, Bertil, (1925–2005), litteraturforskare, universitetslektor i Lund 1969–91,
 1989 (1, 1 kort)
 von Rosen, Björn, 1981 (1, 1 kort)
 von Rosen, Sophus, (1898-1996), ortoped, 1926—1935 (2, 1 kort)
 Rudefors, Tore, 1986 (1)
 Rydberg, Anna, 1991 (1)
 Rydell, Gerda, 1932 (1)

Sadolin, Ebbe, (1900-1982), författare, konstnär, 1950—1971 (8), u.å. (2 kort, 2
 tidningsklipp)
 Sandrew, Anders, (1885-1957), u.å. (1 kort)
 Schartau, Yngve, 1929 (1)
 Sjöblom, Charles, 1951 (1)
 Stjernquist, Nils, (1917–2000), statsvetare, professor vid Lunds universitet 1951–83,
 rektor där 1980–83; son till Martin P. Nilsson, bror till Per Stjernquist, 1989 (1)
 Stiernstedt, Marika, (1875-1954), författare, 1937 (1)
 Stolpe, Herman, (1904-1996), kooperatör och skriftställare, verksam inom KF 1923-70,
 bl.a. som förlagsdirektör 1948-61, 1964 (1)
 Svensson, Henning, 1921 (1)
 Sveriges Radio, 1965 (2)
 Söderber, Sten, u.å. (1)
 Sörbom, Gunnar, (1899-1992), latinist, rektor, Norrköping, 1971 (1)

Tau, Max, (1897-1976), tysk-norsk författare av judisk härkomst, 1950—1970 (7) och
 hans hustru Tove, 1976—1987 (5)
 Taubert, Sigfrid, Frankfurt a. M., 1952—1961 (2)
 Thagaard, Aud, Oslo, teaterkritiker, 1967 (1)
 Thienemanns Verlag, Stuttgart, 1952 (1)
 Thomsen, Carl, Esbjerg, 1930 (1)
 Thomsen, F. Davids, förlagsman, 1968—1986 (8)
 Thomson, Arthur, (1891–1977), statsvetare, ämbetsman och politiker (socialdemokrat),
 riksdagsman 1929–32 (andra kammaren), undervisningsråd 1931–38, kanslichef i
 Arbetslöshetskommissionen 1934–38, landshövding i Malmöhus län 1939–51, chef
 för Arbetsmarknadskommissionen 1940–46 och universitetskansler 1952–58, 1925—
 1972 (4, 4 kort)
 Thomson, Hildur, (1900-1983), 1929—1950 (2, 3 kortbrev), u.å. (1)
 Tidholm, Otto, 1919 (1)
 Tynell, Knut, 1934—1937 (3)

Wallengren, Sigfrid, 1923 (1)
 Wallinder-Fryksén, Kerstin,

Wendbladh, Rudolf, (1892-1968) teaterchef, Helsingborg, 1921—1925 (2)
 Werin, Algot, (1892–1975), litteraturforskare, förlagsman, verkställande direktör i Gleerups förlag 1934–49, professor i litteraturhistoria i Lund 1948–58, 1925—1974 (10)
 Vessby, Hadar, (1892-1982), 1921 (1)
 Wettergren, Volmar, (1887-1950), 1944 (1)
 Wiley & Sons, Inc. Publishers of Books, 1953—1963 (7)
 Wiley, Esther, u.å. (1)
 Wieslander, Henning, (1893-1991), bibliotekarie, 1925—1991 (15, 11 vykort), u.å. (3 vykort)
 Wilner, Per, (1874-1946), 1932—1934 (2)

Örne, Anders, (1881–1956), kooperatör, politiker (socialdemokrat), statsråd 1921–23, riksdagsman 1919–34 (första kammaren) och ämbetsman, 1927 (1)
 Österling, Anders, (1884-1981), författare, litteraturkritiker i Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning, Svenska Dagbladet, Stockholms-Tidningen och Sydsvenska Dagbladet, ledamot av Svenska Akademien från 1919, dess ständige sekreterare 1941–64, filosofie hedersdoktor 1927, 1920 (1)

Kapsel 4

Brev till Hans Küntzel

från:

Oidentifierade personer (104, 13 kort, 6 brevkort, 2 kortbrev, 9 vykort, 1 telegram)

Kapsel 5

Brev till Hans Küntzel

från:

Div. vänner och kolleger (88, 56 kort)

Kapsel 6

Brev till Hans Küntzel

från familjen:

Anna, 1982 (1), u.å. (1, 1 kort)
 Anna (Tant Anna), 1912—1946 (6, 1 kort), u.å. (1, 3 kort)
 Annie (Gustaf; syssling), 1917—1921 (2)
 Bender, Georg (onkel), 190—1914 (3, 1 telegram), u.å. (1 lapp)
 Clara (moster) u.å. (1)
 Edith, 1921—1973 (6, 1 kort)
 Elsie (till Annika), 1923 (2)
 Erich, 1928 (1)
 Eva, 1976—1991 (2)
 Gottfrid (onkel), 1923 (2)
 Gustaf, 1921—1923 (3, 1 kort), u.å. (1 kort)
 Inger (dotterdotter), 1965—1969 (4), u.å. (2)
 Jeanett (sondotter), 1982—1990 (6)
 Johanson-Thor, Emil (1889–1958), konstnär, från 1926 föreståndare vid Konstakademiens etsningsskola, från 1938 med professors titel, 1945—1957 (12, 1 kort)
 Johanson-Thor, Gunnar (1924-2002), antikvariatsbokhandlare, 1968—1969 (2)

Johanson-Thor, Lena (dotterdotter), 1965—1970 (4), u.å. (5)
 Johanson-Thor, Ulla (dotter), 1940—206 (7, 9 kort), u.å. (6, 8 kort)
 Küntzel, Anna (f. Tidholm), 1920—1960 (6, 2 kort), u.å. (7, 4 kort, 1 kortbrev)
 Küntzel, Folke (1924-1998), 1943—1991 (4)
 Küntzel, Klas (1926-), 1950—1986 (81, 2 kort), u.å. (14)
 Küntzel, Peter (sonson), 1953—1989 (12)
 Liise, 1985—1991 (3)
 Monica (dotterdotter), 1965—1969 (2)
 Wiberg, Elisabeth, 1990 (1)

Oidentifierade 1896—1998 (39, 18 kort, 2 postkort)

Kapsel 7

Brev till Hans Küntzel från familjen:

Elsa (kusin), 1909—1939 (23), u.å. (2)
 Ems (moster), 1919—1925 (3), u.å. (1 kort)
 Hedehan (?, tante), 1921—1922 (1)
 Helène (tant), 1906 (1)
 Kurt, 1921—1923 (4)
 Küntzel, Gertrud (kusin), 1906—1917 (31), u.å. (3)
 Küntzel, (Grossmutter), 1908—1919 (4), u.å. (3)
 Küntzel, R. 1905 (1)
 ”Vetter” (oläslig namnteckning), 1925—1926 (5), u.å. (1)

Kapsel 8

Familjebrev

Till Hans Küntzel från:

Otto och Hanna Tidholm (svärföräldrar), 1921—1924 (28), u.å. (5)
 Diverse familjemedlemmar

Till Hans Küntzel och hans mamma Hedvig Küntzel f. de la Croix (2 kuvert med kort)

Brev från Hans Küntzel till:
 Anna Tidholm (”fästmansbrev”)

Brev från Hans Küntzel till:
 Anna Tidholm, 19020—1923 (13)

Kapsel 9

Brev till Hans Küntzel från:

Mamma och Pappa, (190, 6 brevkort)

Kapsel 10**Brev, biographica, diverse:**

Diverse dokument som rör familjen Küntzel - de la Croix

Diverse manus

Diverse festtal, inbjudningskort, tackkort, snapsvisor, protokoll, bankkvitton, födelsedagshyllningar, vykort, tjänstgöringsintyg, förlagsrelaterat material.

Kapsel 11**Brev, biographica, diverse:**

Korrespondens och material rörande Lundagård, Küntzels biblioteksarbete och hans förlagsverksamhet (urspr. i ett kuvert märkt "Mitt brokiga liv").

Kapsel 12**Diverse:**

Rättsinlaga i tryckfrihetsmål gällande broschyren "Svenskarna och propagandan" utgiven på Gebers förlag.

Diverse tackbrev till Hans Küntzel för *Ett förlagsjubileum : 75 år : några minnesanteckningar med anledning av Hugo Gebers förlag AB:s sjuttiofemåriga verksamhet.*